

БЕЛАРУСКИ
ДЗЯРЖАЎНЫ
ЎНІВЕРСИТЭТ

[GfDS]

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(Україна)**

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
(Republike Hrvatske)**

**БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСИТЭТ
(Республика Беларусь)**

**GESELLSCHAFT FÜR DEUTSCHE SPRACHE [GfDS]
(Wiesbaden, Deutschland)**

**ПОДОЛАННЯ МОВНИХ ТА КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ:
ОСВІТА, НАУКА, КУЛЬТУРА**

Збірник наукових праць

Київ 2020

Рекомендовано до друку Науково-методично-редакційною радою факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету (протокол № 9 від 10 листопада 2020 р.)

Рецензенти:

Марина Бойченко	доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, Сумський державний педагогічний університет імені А.Макаренка.
Оксана Заболотна	доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.
Михайло Торчинський	доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української філології, Хмельницький національний університет.

Відповідальна за випуск: кандидат педагогічних наук, доцент Людмила Загоруйко

Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: освіта, наука, культура : збірник наукових праць / за заг. ред. О. В. Ковтун. – К. : 2020. – 397 с.

Збірник містить матеріали VIII Міжнародної конференції з актуальних проблем філології у вищих навчальних закладах галузевого спрямування, що відбулася 20-21 листопада 2020 року на кафедрі іноземної філології факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету.

Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність вміщених у збірнику матеріалів.

© Колектив авторів, 2020
© Національний авіаційний університет, 2020

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Анотація. Однією із головних умов міжкультурної взаємодії та інтеграції іноземних студентів в українське суспільство є розуміння ними українського світогляду, закономірностей його існування тощо. У навчальному процесі це досягається шляхом викладання дисциплін гуманітарного циклу, зокрема таких як «Мова навчання», «Українська мова як іноземна». Сьогодні перед викладацьким складом ЗВО постає питання підвищення інтересу іноземних студентів до вивчення української мови як іноземної мови. Одним із шляхів вирішення цього питання є застосування на практиці інноваційних технологій.

Ключові слова: інновація, інноваційні технології, іноземні студенти, навчальний процес.

Abstract. One of the main conditions for intercultural interaction and integration of foreign students into Ukrainian society is their understanding of the Ukrainian worldview, the laws of its existence and so on. In the educational process, this is achieved by teaching the disciplines of the humanities, in particular such as «Language of instruction», «Ukrainian as a foreign language». Today, the teaching staff of the Free Economic Zone faces the issue of increasing the interest of foreign students in learning the Ukrainian language as a foreign language. One of the ways to solve this issue is the practical application of innovative technologies.

Key words: innovation, innovative technologies, foreign students, educational process.

Щороку в Україні збільшується кількість іноземних студентів з різних країн світу (більше 150 станом на сьогодні), це означає, що зростає її привабливість в очах освітньої спільноти. Україна манить майбутніх вступників, у першу чергу, високою якістю освітніх послуг, порівняно низькою ціною навчання, прозорими умовами вступу до ЗВО. Кожен студент-іноземець може здобути такі ж рівні вищої освіти і мати такі ж форми навчання, як й українські студенти, а держава гарантує забезпечення майже тих самих прав і свобод, як громадянам України. Крім того, в країні зосереджені навчальні заклади різних типів: академії, університети, інститути,

технікуми як комунальної, так і приватної форми власності. Навчальний процес ведеться здебільшого українською, російською та англійською мовою, функціонують підготовчі курси з вивчення мови, є можливість обирати дисципліну за вибором, яка викладається українською мовою.

Проте, може виникнути низка питань під час адаптації студентів-іноземців в українському суспільстві через різницю мов, релігій, культур, що, безумовно, не може не вплинути на процес навчання. З огляду на зазначене, обрана тема дослідження вбачається актуальною вже не один рік.

Незважаючи на значний доробок із зазначеного питання, Т. Касьяненко наголошує, що процес викладання української мови зазнає істотних проблем в дійсності сучасних ЗВО, це пов'язано із неправильною організацією навчального процесу, методично необгрунтованого викладання мови як іноземної, використання прийомів вивчення мови як рідної, психо- та соціолінгвістичні основи, комунікативні підходи тощо [3, с. 7]

Проблемі викладання української мови як іноземної присвячена низка праць, методика викладання є відносно новою наукою, зокрема цієї проблеми торкаються у своїх доробках Я. Гладир, І. Жовтоніжко, Т. Єфімова, Т. Касьяненко, А. Кулик, Т. Лагута, О. Тростинська, Г. Тохтар та ін. Методика викладання спрямована на вдосконалення вже існуючих та пошуки нових форм і методів викладання української мови як іноземної. Серед числа таких «новинок» – інновації та інноваційні технології. Використання інноваційних технологій під час викладання іноземних мов досліджено у працях О. Коваленко, Є. Можар, Л. Олійник. Процес вивчення ж української мови як іноземної з використанням інноваційних технологій залишається мало дослідженою темою. Тому мета нашої роботи – дослідити сутність понять інновація, інноваційні технології у викладанні української мови.

Слід зазначити, що саме інтеграція української системи вищої освіти у світовий освітній простір стала поштовхом для обрання закладами вищої освіти інноваційного шляху розвитку. Впровадження у вітчизняну систему освіти європейських стандартів та норм спрямоване на підвищення її якості та конкурентоспроможності випускників на ринку праці та укріплення позицій України у світовому просторі в цілому [1, с. 89]. Тому такі поняття як інноваційна діяльність, науково-інноваційна діяльність, інноваційний потенціал та ін. не є новими для передових ЗВО країни, оскільки є одним із напрямків їх діяльності та результатом реформування української системи освіти, метою

якої є формування інноваційного середовища через впровадження інновацій.

Термін «інновація» набуло широкого тлумачення, у загальному значенні його розглядають як щось нове. Воно походить від лат. «*innovatio*» (корінь *nova*), і означає «новий», звідси розуміння його як «нововведення». У педагогічній практиці під інновацією розуміють оновлення навчального процесу.

До основних інноваційних методологічних підходів, що застосовуються на практиці з вивчення української мови як іноземної, належать інтерактивні методи викладання та застосування технічних засобів навчання.

Сьогодні кожний науково-педагогічний працівник, що викладає українську мову іноземним студентам, повинен володіти базовими навичками роботи з комп'ютерним, мультимедійним обладнанням, мережею Internet, презентацією Power Point та ін. Це дозволяє впроваджувати і удосконалювати нові методи роботи, спрямовані на підвищення засвоєння навчального матеріалу та забезпечує основні види мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння, письмо. Безперечно, такий вид діяльності потребує певної підготовки і часу. Проте, викладач самостійно може створювати відео- та аудіофрагменти, анімаційні матеріали, що наочно дозволять іноземним студентам полегшити засвоєння нового матеріалу. Крім того, викладач, який іде в ногу з технічним прогресом, завжди буде викликати повагу серед студентів.

Ознаками інтерактивної взаємодії між викладачем і студентом є: полілог, діалог, міжсуб'єктні відносини, свобода вибору, створення ситуації успіху, позитивність і оптимістичність оцінювання, рефлексія та ін. До форм інтерактивних методів належать: «Незакінчені речення», «Мозковий штурм», «Вилучи зайве», «Роз'єднай слова», «Дешифрувальник», «Гронування», «Літерація імені», «Заверши фразу», «Комплімент» та ін. [2]. Використовуючи інтерактивні методи викладач визначає свої педагогічні можливості і здібності студентів. Як зауважують В. Корженко; М. Опанасюк, використання їх в педагогічному процесі є необхідною умовою оптимального розвитку і тих, хто вчиться, і тих, хто навчає [4, с. 154].

Таким чином, вивчення української мови як іноземної у сучасному ЗВО повинно здійснюватися з використанням інноваційних технологій навчання, що дозволяє вдосконалювати педагогічну майстерність викладачів і підвищувати рівень оволодіння навчальним матеріалом іноземними студентами.

Список використаних джерел:

1. Зайцева С. С. Інноваційна діяльність українських ВНЗ у мас-медійному науковому дискурсі / С. С. Зайцева // Образ: науковий журнал. – Київ; Суми, 2016. – Вип. 4 (22). – 120 с. – С. 89-96.;
2. Інтерактивні технології навчання / авт.-упор. І. І. Дівакова. – Тернопіль : Мандрівець, 2009. — 180 с.;
3. Касьяненко Т. А. Викладання української мови як іноземної: принципи оптимізації та інновації [Електронний ресурс] / Т. А. Касьяненко // Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/92568/01-Kasianenko.pdf?sequence=1>;
4. Корженко В. Я., Опанасюк М. М. Інноваційні методи викладання української мови як іноземної у технічному університеті / В. Я. Корженко, М. М. Опанасюк // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2011. – № 1. С. 152-155.